

Josef Veverka - Rozhodol som sa podnikat' na zelenej lúke

Napísal Vladimír Ondrejka ml. a Tomáš Kolembus

Utorok, 29 Január 2013 09:35 - Posledná úprava Utorok, 29 Január 2013 15:22

Človek, ktorý v 42 rokoch odišiel z Hradca Králové a prišiel na Skýcov. Začal podnikat' a dnes zamestnáva 30 ľudí vo firme Skydent na výrobu dentálnych filmov. Exportujú do celého sveta. Čistou češtinou hovorí, že Skýcov je jeho "citofka". Ing. Josef Veverka.

Možno veľa ľudí v obci netuší, kde ste sa narodili.

Narodil som sa v Hradci Králové, kde som žil do doby, kým som mal 42 rokov. Vtedy som odišiel.

Čomu ste sa venoval v Hradci Králové ?

V Hradci Králové som vyštudoval ZŠ, potom strednú priemyselnú školu v Pardubiciach, vysokú školu chemickú tiež v Pardubiciach a zo školy som nastúpil do Fomy, kde som pracoval až do doby, keď som sa rozhodol, že budem podnikat' a odišiel som na Slovensko.

Prečo Slovensko ?

Vo Fome som prešiel radou funkcií, kde som začínal ako predák, majster, vedúci výroby, výrobný námestník, podnikový riaditeľ. Rozhodol som sa podnikat' a chcel som začať niekde, kde som úplne neznámy, na zelenej lúke, bez väzieb. Predstavy boli také, že budeme hľadať miesto, kde vybudujeme centrálné laboratórium na výrobu fotografií pre Slovensko, a nakoniec sme skončili na Skýcove.

Úplnou náhodou ?

Hľadali sme miesto, kde by sa to laboratórium dalo vybudovať. V tej dobe veľa firiem končilo a zistili sme, že na Skýcove je voľný bývalý areál Kovoplastu a so svojim partnerom sme sa tu boli pozrieť, zdalo sa nám to vhodné. Z toho dôvodu sme sa rozhodli, že začneme podnikat' na Skýcove.

Prišli ste na Slovensko, na Skýcov...

Ubytovali sme sa na ubytovni v Brezinách, pomohli nám Matejoví, ktorí robili v tom čase správcov objektu. Ja som mal predstavu, že vybudujeme laboratórium. S manželkou, ktorá predtým pracovala tiež vo foto-sektore, sme kúpili minilab, ktorý sme priviezli 13. decembra 1990 do Brezín. Bol to jeden z prvých minilabov na Slovensku. V marci 1991 sme vo verejnej dražbe kúpili Kovoplast. Keď sme plánovali realizáciu laboratória, zistili sme, že sú tu problémy

Josef Veverka - Rozhodol som sa podnikat' na zelenej lúke

Napísal Vladimír Ondrejka ml. a Tomáš Kolembus

Utorok, 29 Január 2013 09:35 - Posledná úprava Utorok, 29 Január 2013 15:22

s vodou a odpadmi, z toho dôvodu sme myšlienku opustili. Keď už ale bola fabrika kúpená, rozhodli sme sa s partnerom, že tam zriadime kovovýrobu.

Čo to je vlastne minilab ?

To je zariadenie na výrobu farebných fotografií. Predtým sa to robilo vo veľkých laboratóriách, komplikovane. Toto bolo zariadenie, ktoré bolo schopné robiť väčšie množstvo a v lepšej kvalite. V tej dobe, začiatkom 90. rokov, výroba fotografií začínala rásť.

Akým spôsobom ste získavali zákazky ?

V tej prvej fáze sme obchádzali okolie, kde sme si robili sieť zbernú – tam sa zbierali filmy, my sme vyvolali filmy, vyrobili fotografie. Dodacia doba bola týždeň, čo bolo výborné, lebo normálne sa na farebnú fotografiu čakalo mesiac. My sme 2x za týždeň zberne obchádzali a v r. 1991 sme sprivatizovali fotoateliér v ZM a minilab sme presťahovali do ZM.

Takže v jednom čase ste mali Kovoplast aj fotoateliér ?

V podstate to bolo pod jednou firmou s 2 prevádzkami. V Kovoplaste bola kovovýroba a v ateliéri výroba farebných fotografií. Ja som riadil Kovoplast a manželka výrobu fotografií.

Pôvodne malo byť v Kovoplaste veľké centrálné laboratórium, mali tam byť veľké stroje, nie minilaby. Niečo podobné, ako neskôr vybudoval Foto Star v Bratislave a Trnave. Vyhovovala lokalita Skýcova, lebo Skýcov je prakticky v strede západného a stredného Slovenska.

Čo sa vyrábalo v Kovoplaste ? Hovoríme o začiatku 90. rokov.

V tej dobe, keď sme to kúpili, to bola mŕtva fabrika. Kovoplast robil repasy chladiacich agregátov pre východné Nemecko. Nemci Kovoplast opustili, čo si veľa ľudí z obce pamätá. Vtedy tam bolo 15 zamestnancov, ktorí boli v náhradnej práci v Calexe. V tej fabrike bol akurát vrátnik. My sme sa rozhodli obnoviť kovovýrobu a robili sme káblové žľaby na elektrorozvody, kde najväčším odberateľom boli Mochovce (v tej dobe bežala výstavba prvej etapy), potom podnik priemyselnej automatizácie Bratislava. Podnikateľský zámer bol založený na výrobe plynových kachlí, kde sme mali podpísané zmluvy s Nemcami a Talianmi. Vybudovali sme novú halu, opravili sme zariadenie. Nemci odstúpili z kontraktu. V tej dobe tam bolo zamestnaných 52 ľudí, ktorých sme museli prepustiť. Nám ostali dlhy, pretože sme stavali halu. Z tohto dôvodu

Josef Veverka - Rozhodol som sa podnikáť na zelenej lúke

Napísal Vladimír Ondrejka ml. a Tomáš Kolembus

Utorok, 29 Január 2013 09:35 - Posledná úprava Utorok, 29 Január 2013 15:22

sme Kovoplast neboli schopní ťahať. Vyrábali sa tam ešte pracovné stoly, rudlíky a iné drobnosti. To nemohlo fabriku užiť, navyše Rakúšan, s ktorým sme obchodovali, urobil na Slovensku podvody, nechal tu desiatky miliónov dlhov a zmizol. To bol dôvod, prečo Kovoplast padol a my sme boli nútení ľudí prepustiť, s odstupným. To bolo naozaj kritické obdobie na Skýcove, keď sme si mysleli, že budeme musieť Skýcov opustiť.

Čo sa stalo ďalej s areálom ?

Výroba padla, firma išla do konkurzu, prišiel exekútor. V rámci likvidácie firmy bol areál predaný, kúpil ho pán Magušin, ktorý tam podniká do dnes.

Ako to išlo ďalej ?

V tej dobe, keď bol problém s výrobou v Kovoplaste (1992), obrátili sa na mňa bývalí spolupracovníci, aby sme založili veľkoobchodnú firmu – začal fungovať Fomei k 1.1. 1993. Bolo to založené z dôvodu rozdelenia republiky, vznikla colná bariéra. Tovar sme chceli priblížiť slovenským partnerom, na Slovensku sa bežne zakladali firmy, ktoré mali materskú firmu v Čechách a slovenská pobočka ho predávala za slovenské koruny slovenským partnerom, ktorí nemuseli vybavovať colné doklady. Začali sme s veľkoobchodnou činnosťou. V roku 1995 som sa so spoločníkmi rozišiel. Oslovili ma moji bývalí zamestnanci z hradeckej Fomy a vznikla pobočka Foma Slovakia. Do dnes im zaisťujeme zastúpenie pre Slovensko. Po privatizácii Fomy v Hradci Králové sme založili Skydent v roku 2006. Foma fungovala súbežne so

Josef Veverka - Rozhodol som sa podnikat' na zelenej lúke

Napísal Vladimír Ondrejka ml. a Tomáš Kolembus

Utorok, 29 Január 2013 09:35 - Posledná úprava Utorok, 29 Január 2013 15:22

Skydentom, ale s nástupom digitálnej fotografie obchod išiel dole, klesala potreba čiernobielych materiálov, aj röntgenových filmov. Rozhodli sme sa pred 3 rokmi ukončiť činnosť Fomy Slovakia. Bolo zbytočné držať 2 firmy na jednom mieste.

Skydent, myšlienka výroby snímkov, je váš nápad ?

Nie, čo sa týka výroby dentálnych filmov, oslovili ma kolegovia z Hradca, či by sme časť ich výroby neprevzali.

Takže v Hradci sa to už v tom čase vyrábalo ?

Keď som ja odchádzal, tak nie, až neskôr. Z obchodných dôvodov vznikla potreba vo Fome rozdeliť výrobu, aby sa robila v 2 republikách. Navonok si v podstate konkurujeme.

Teraz Foma robí detské filmy, dozimetrické filmy a celá výroba dentálnych filmov pre dospelých je tu. Myslím si, že Foma už prežila kritické obdobie. Aj keď prišlo k výraznému poklesu, z 1250

zamestnancov je 250.

Kovoplast padol, vy ste mali fotolab v ZM, ako ste sa dostali k budove požiarnej zbrojnice?

Bývali sme v Brezinách na ubytovni v jednej izbe, kde sme mali ešte kanceláriu a miestnosť na minilab. Potom nám ponúkli ďalšie 2 miestnosti, aby sme mali vôbec kuchyňu.

Prečo ste v takých veľkých priestoroch nemali tých miestností viac ?

V tej dobe boli Breziny využité, tam boli pionierske tábory, v lete 80-90 detí. 3 turnusy cez prázdniny. Potom nám ponúkli presťahovanie do zbrojnice. V tom čase tam býval učiteľ, prespávali šoféri a cvičila dychovka. Dole boli garáže. Využili sme to, a keď to s Kovoplastom bolo všeliaké a chceli sme začať s obchodnou činnosťou, požiadal som obec o prenájom celej zbrojnice. Mali sme tam byť aj firmu, ktorá sa rýchlo rozvíjala. Uvoľnil sa byť na obecnom úrade, tak sme sa presťahovali tam a v zbrojnici ostala firma.

Podme k súčasnosti, k Skydentu, ako vznikol ten názov ?

Napadlo ma, že to bude skratka : skýcovský dentál. Väčšina ľudí to vyslovuje Skajdent, ale je to Skydent.

Popíšte nám výrobu, čo sa vo firme deje.

My sme adjustačný závod, nie je to výroba od začiatku. Polievať film je veľmi náročná technológia, ktorú na svete vyrába len asi 5 firiem – jednou z nich je Foma. Nakupujeme polotovary, film, čierny papier, do ktorého sa balí, olovenú fóliu, PVC fóliu.. Suroviny nakupujeme spoločne s Fomou vzhľadom na rabaty predajcov. Samotná výroba prebieha na baliacich automatoch, ktorých máme 12 rozdelených na 4 dielne po 3 kusy, robíme na 3 zmeny. Jeden pracovník obsluhuje 3 automaty. Od roku 2011 sme výrobky Skydentu a Fomy rozdelili, my vyrábame pod značkou Skydent z polotovarov od Fuji a značku Foma z ich vlastných.

Hotový snímok, film, vám vloží laborantka do úst, röntgenom nasnímkuje, vyberie sa, a malý snímok 3x4 cm sa vyvolá a na ňom sa zobrazí zub. Je to exponované priamo röntgenovým žiarením. Klasický snímok pľúc alebo ruky je exponovaný navyše aj svetlom, je tam aj zosilňujúca fólia.

Muži a ženy majú rozdielnu prácu ?

Muži obsluhujú baliace automaty, čo je náročná práca v tme. Výhodou je zázemie z bývalého Calexu, sú to ľudia, ktorí vedia obsluhovať stroje. Ženy robia kontrolu na svetle a balenie.

Aký je objem výroby ?

V minulom roku sme vyrobili 267 000 balení po 150 filmov. Gro výroby ide na export, na rozdiel od sveta je už na Slovensku dosť vysoká digitalizácia dentistov. Na predaj takého množstvo výrobkov sme sa museli poobzerať po svete, minimum je v európskych krajinách, hlavní partneri sú z ďalekého východu, arabského sveta, Južnej Ameriky, USA.

Ako prebieha hľadanie odberateľov ?

V prvej fáze sme boli na služobnej ceste v Thajsku, Indii. Niektoré kontakty máme od Fomy. V súčasnosti nás už partneri nájdu sami. Taká perlička, minulý týždeň nás oslovili zo západnej Afriky, Benin. Priznám sa, že sme to hľadali na mape, kde to vôbec je. Ale vyzerá to tak, že v najbližších dňoch tam pôjde prvá zaujímavá dodávka. Komunikácia s celým svetom prebieha v

angličtine.

Máme 30 zamestnancov, z toho 29 je zo Skýcova. Jeden dochádza a je u mňa zamestnaný od skončenia školy. Vo výrobe je 24 ľudí.

Ako prebieha expedícia tovaru do takých exotických zemí ?

100 % výroby skontrolujeme – tým, že vyvážame aj do tropických oblastí (snímky sú háklivé na vlhkosť a teplo), okrem paropriepustnej PVC fólie robíme aj zavarené tropikalizačné balenie do vákuovej fólie. Snímok je tak chránený pred vlhkosťou. Existuje veľa špedičných firiem, niektoré oslovíme – napr. potrebujem poslať 5 paliet do Argentíny, tak pracovníčka z odbytu osloví firma a vyžiada cenové ponuky, predložíme ich partnerovi. Niekedy si dopravu menežuje partner sám.

Dopraviť pár paliet do Argentíny, ako dlho to trvá ?

Letecky je to do týždňa, loďou asi mesiac. Ale je to 3x lacnejšie.

Na SR podnikáte vyše 20 rokov. Cítite zmenu v úrovni krajiny, atmosfére pre podnikateľov, krajina sa vyvíjala. Je to lepšie, horšie, aký je váš celkový pocit ?

Z hľadiska podnikania mám zmiešaný pocit. V roku 1990, keď sme začínali, sme založili prvú eseročku v okrese ZM. Podnikanie bolo v plienkach. Jednoduché z hľadiska legislatívy, rýchlosti založenia, vybavenia úveru, aj keď úrokové sadzby boli 19-22 %. Dnes je to úplne iné. Situácia je taká, že my sme sa z mnohých chýb poučili. Dnes získať podporu od štátu je obrovský problém, a preto sme v poslednej dobe o to ani nežiadali. Financujeme si všetko sami. Od štátu nechceme nič. Bohužiaľ, podpora podnikania je minimálna.

Vízia zamestnávať len obyvateľov obce Skýcov je tu od začiatku, alebo je kompenzáciou za Kovoplast ?

Ja si myslím, že je to aj taká citovka. A hlavne z dôvodu, že v Skydente robíme na 3 zmeny a Skýcov je z hľadiska verejnej dopravy odrezaný od sveta. Ja potrebujem ľudí, ktorí nemajú problém prísť do práce. Mali sme záujem dať prácu ľuďom tu.

Minulý rok bola z vašej strany požiadavka na výmenu okien, teraz na novú fasádu budovy.

Skydent budujeme 6 rokov. Na začiatku nikto z akcionárov nepredpokladal, že príde k takému rozvoju. Počítali sme, že ak to pôjde dobre, mali by sme mať automatov 6. Teraz ich už máme 12 a zaisťujeme výrobu aj pre zákazníkov Fomy. Problém je, že máme malé priestory a už ich nemáme kam rozširovať. Pristavili sme halu a zostavu buniek. Navyše zbrojnica je majetok obce a haly naše, takže je to previazané. Na druhej strane sme radi, aký vzťah je medzi firmou a obcou. Obojstranne si vychádzame v ústrety, aj to je jeden z dôvodov, prečo máme záujem zamestnávať ľudí zo Skýcova.

Čo sa týka investovania, mrzelo ma, že v minulosti mala obec zaujímavý príjem z nájmu a do budovy sa neinvestovalo. Firma nemá možnosť investovať do cudzieho majetku. My sme previedli istú modernizáciu v rámci údržby. Požiadali sme o to, aby areál bol nielen funkčný, ale aj reprezentačný. Naši partneri majú záujem sa prísť pozrieť na priestory, v ktorých vyrábame. Mali sme tu 2 významnejších partnerov z Thajska, ktorí boli svojim spôsobom šokovaní, v akej malej dedinke a priestoroch je umiestnená výroba. Ďalším partnerom z Iránu som vybavoval pozvanie cez cudzineckú políciu. Najnovšie aj partneri z Beninu sa chcú prísť pozrieť.

Do akých krajín vlastne vyvážate svoju produkciu ?

Josef Veverka - Rozhodol som sa podnikat' na zelenej lúke

Napísal Vladimír Ondrejka ml. a Tomáš Kolembus

Utorok, 29 Január 2013 09:35 - Posledná úprava Utorok, 29 Január 2013 15:22

Keď to vezmem od východu, Singapúr, Thajsko, India, Vietnam, Čína, Irán, Pakistan, Sýria, Jemen, Južná Afrika, Benin, Anglicko, Argentína, Uruguaj, USA.

Čo sa týka finančnej disciplíny, máme sa čo učiť. S partnermi nie sú žiadne problémy, všetci platia buď načas, alebo dopredu. Keď je tovar pripravený, partner zaplatí a my odosielame.

V horizonte 5-10 rokov, aké máte plány ? Za tých posledných 23 rokov ste viackrát menil oblasť podnikania.

Také je podnikanie. Vo fotobrandži som robil 17 rokov. Bolo niekoľko vývojových etáp, každé 2 roky bývala veľká výstava v Kolíne nad Rýnom, kde výrobcovia prišli vždy s niečím novým. Keď sme videli prvý digitálny fotoaparát, tak sme si mysleli, že to nemôže vytlačiť klasickú fotografiu. Ale stal sa opak, digitálna fotografia technicky išla nahor. Spomínam si, keď sme prišli na Skýcov, faxovať som chodil do Zlatých Moraviec a za jednu odoslanú stranu som platil 100 korún, za prijatú stranu 50 korún. Potom sme kúpili fax na Skýcov a teraz po 20 rokoch keď sa povie fax, tak sa vám smejú, či nemáte mail. To je technika. Prvé kvalitné zrkadlovky stáli 100 tisíc korún, dnes 15 tisíc korún – 500 euro. Obrovský pokrok.

Čo sa týka budúcnosti, problém je v tom, že sme zraniteľní, lebo robíme len zubné filmy. Diverzifikácia chýba. Pokiaľ by neboli zákazky, mám problém. Druhý problém je, že sa nedá robiť na sklad. U filmov totiž beží záručná doba 2 roky. Po roku na sklade to už nikto nekúpi.

Veríme tomu, že röntgenovanie zubov nebude vytlačené novou technológiou a budeme fungovať ďalej. Na svete je len pár výrobcov ako my a je predpoklad, že niektorý z tých veľkých hráčov to vzdá. Tak ako Foma prežila vďaka tomu, že bola malá, pretože pre veľkých hráčov ustupujúci trh klasickej fotografie nebol viac zaujímavý. Miesto na svete si nájdeme.

Ako to vyzerá v roku 2013 ?

Oproti minulému roku máme nárast o cca 5 %. Momentálne síce zákaziek nie je veľa, ale zdá sa, že o 2 mesiace nebudeme stíhať. Sú rozjednané obchody a ak dopadnú dobre, budeme mať opačné starosti ako dnes. Snažíme sa preto dohodnúť so zákazníkmi, aby si objednali filmy povedzme o 2 mesiace skôr ako plánovali. Plán výroby je postavený takmer na maximálnu kapacitu v 3 zmenách.

Čo robíte, keď prídete z práce, aké máte hobby, čo vám robí radosť ?

Od mlada som sa venoval športu. Najskôr aktívne, potom ako funkcionár. Začínal som s

Josef Veverka - Rozhodol som sa podnikat' na zelenej lúke

Napísal Vladimír Ondrejka ml. a Tomáš Kolembus

Utorok, 29 Január 2013 09:35 - Posledná úprava Utorok, 29 Január 2013 15:22

volejbalom, vtedy to bol šport pre všetkých. Dnes je to šport pre veľkých ľudí. Hrával som v Hradci od 15 rokov, predtým som hral pingpong. Skončil som asi v 35 rokoch.

V súčasnej dobe sa to zvrhlo tak, že máme koníčka, vlastne kone, a cez sezónu trávime väčšinu víkendov na pretekoch. Môžeme sa pochváliť, že naše kone sú veľmi úspešné.

Keď som odišiel na Slovensko, v začiatkoch sme boli vyťažení – cez deň sme zháňali zákazky, v noci ich robili a potom rozvážali. Vo fabrike sme robili aj 16 hodín denne a niekoľko rokov sme neboli na dovolenke. Začali pribúdať roky a chodil som si zabehať, občas volejbal, ale aktívne som sa športu nevenoval.

V Hradci som mal 7 rokov na starosť šport v okrese. Snažili sme sa viesť deti k športu, dcéra Radka bola na olympiáde v Atlante v džude. Bola nominovaná aj predtým do Barcelony, ale zranila sa. Máme 4 deti, ostatné sú našťastie normálne :)

Ako sa cítite na Skýcove, ste tu šťastný ?

Josef Veverka - Rozhodol som sa podnikat' na zelenej lúke

Napísal Vladimír Ondrejka ml. a Tomáš Kolembus

Utorok, 29 Január 2013 09:35 - Posledná úprava Utorok, 29 Január 2013 15:22

Ja sa tu cítim veľmi dobre. Inak by som tu tých 22 rokov nevydržal. Takto, prekonalí sme obdobie, keď sa darilo, aj keď sme boli na dne. Ten, kto podniká, to asi prežil podobne. Dnes si myslím, že po tých rokoch sme k Skýcovu citovo naviazaní a aj keby sme mali odísť, tak sa sem vždy budeme radi vracat'.

Posledná otázka, Schwarzenberg alebo Zeman ?

Noooo... (smiech). Mám výhrady k obom, ale ako sa vyvinula situácia, volil by som deda Schwarzenberga. Myslím si, že je to človek, ktorý je na úrovni. Ale je pravda, že ako na Slovensku, tak aj v Čechách, momentálne chýbajú osobnosti.

Ďakujeme za rozhovor.